

Rozwój grafomotoryki u dzieci w wieku przedszkolnym.

Grafika – zapis.

Motoryka – zdolność wykonywania różnych czynności ruchowych.

Rozwój grafomotoryki

Okresem przygotowawczym do rysowania i pisania jest okres tzw. bazgrot. Dopiero około drugiego roku życia dziecko stawia pierwsze kropki stukając kredką, robiąc nieregularne ruchy kołiste. Następnie pojawiają się linie poziome, a później pionowe. Dziecko zachęcane i kierowane przez dorosłych próbuje rysować konkretne przedmioty. Niestety, umiejętności i możliwości techniczne u dzieci są jeszcze niewielkie. Dopiero trzylatek potrafi narysować koło, to znaczy coś w rodzaju zamkniętej linii. Następnie rysuje skrzyżowane linie poziome i pionowe. Czterolatek zaś potrafi narysować coś w rodzaju prostokąta i kwadratu. Nie planuje rysunku, dopiero po wykonaniu pracy mówi, co narysował. Natomiast, to co rysuje, jest mało podobne do rzeczy o których mówi.

Sześciolatek umie rysować już na określony temat. Prace są tematyczne i czytelne dla drugiej osoby. Widoczna jest szersza gama kolorystyczna, prace są bogatsze w szczegóły.

Nauka pisania szlaczków poprzedzana jest ćwiczeniami w pisaniu motywów szlaczków, które zawierają w sobie wszelkie możliwe elementy liter: koła, pętle, łuki, kreski. Dzieci ćwiczą przy tym płynność ruchów ramienia i dłoni: w prawo, w lewo, w dół, w górę itp.

Zaburzenia grafomotoryki

U dzieci w wieku pięciu, sześciu lat zaczynają pojawiać się różnice indywidualne. Jedne rysunki są bardzo ubogie, schematyczne, inne bogate w szczegóły, pięknie pokolorowane. U tych samych dzieci szlaczki wyglądają różnie, nie mieszczą się w liniaturze, są bardzo ładne, staranne, podciągnięte od linii do linii. Różnice takie zależą od wielu czynników. Do nich należą między innymi:

- ogólny rozwój umysłowy dziecka,
- doświadczenia w rysowaniu,
- ogólna sprawność ruchowa,
- rozwój funkcji percepcyjno-motorycznych zaangażowanych w czynność rysowania.

Dziecko z zakłóceniami funkcji wzrokowych odznacza się małą pomysłowością, niechętnie rysuje, jeśli podejmuje tę czynność – to często „ściąga” pomysły od kolegów (rozwiązując ten sam

temat na znacznie niższym poziomie). Dzieci te nie lubią rysować „z pamięci”, natomiast chętnie odwzorowują, kolorują książeczki, kalkują, gdyż rezultat takich prac jest lepszy.

Dziecko z dużym napięciem mięśni palców nadmiernie przyciska ołówek, rysuje linie grube, czasem przedziera papier, co wpływa na estetykę pracy. Linie są krzywe, przedmioty duże, gdyż dziecko nie umie opanować ruchu. Dzieci o małym napięciu mięśniowym również mają problemy z rysowaniem. Kreślą linie nikłe „drżące”, niepewne. Rysują przedmioty małe, których wielkość uniemożliwia umieszczanie szczegółów.

Dzieci leworęczne nie odbiegają intelektualnie od dzieci praworęcznych, mimo to częściej napotykają na trudności w nauce, bo wykazują częściej mniejszą sprawność ruchową rąk. Mają one ograniczoną precyzję ruchów, widoczna jest większa męczliwość ręki, nie nadążają za grupą, zamazują pismo, łamią ołówki. Niepotrzebne przestawianie rąk powoduje nerwice, płacz, ataki złości.

Opracowała: mgr Dorota Szwegier

Literatura:

E. Skorek „Terapia Pedagogiczna”

J. Cieszyńska „Wczesna interwencja terapeutyczna”

M. Bogdanowicz „Przygotowanie do nauki pisania. Ćwiczenia grafomotoryczne według Hany Tymichovej”